

B E S Z Á M O L Ó

az MTA-ELTE Autizmus Szakmódszertani Kutatócsoport (MASZK)

“Mit aD A Tanárod az Autonómiához?”

Digitális autonómia-támogatási és inklúziós módszertanok evidencia alapú fejlesztése a közoktatás számára, autizmussal és intellektuális képességzavarral élő tanulóknak

című projektjének 1. kutatási évről

(2021. szeptember – 2022. augusztus)

Előzmények és célok

Az MTA-ELTE Autizmus Szakmódszertani Kutatócsoport (MASZK; <https://maszk.elte.hu/>) 2016-ban alakult, de több évtizedes szakmai múlttal rendelkezik az autizmus területén. Olyan multidiszciplináris kutatócsoportként működik, mely a pedagógia, a gyógypedagógia, a pszichológia és az egészségtudomány területeit hangsúlyosan és arányosan képviseli a kutatásban, az oktatásban és a gyakorlatban. Fő célunk olyan pedagógiai módszertanok fejlesztése és elterjesztése, amelyek tudományos bizonyítékokon alapulnak és javítják az autizmussal élő gyerekek és felnőttek, illetve családtagjaik, pedagógusaik és kortársaik pszichológiai jól-létét, életminőségét, elősegítik az autizmussal élő emberek társadalmi inklúzióját.

2016 és 2021 között (1) szisztematikus, az autizmussal élő emberekre és szüleikre fókuszáló életminőségvizsgálatot végeztünk kvantitatív és kvalitatív módszerekkel (kutatásunkról szóló kiadványunk [ITT](#) található). (2) Elkészítettük a Csillagbusz Inklúziós Intervenciós Programot (CsIIP), melynek alkalmazhatóságát és hatásait teszteltük (a CsIIP-et bemutató kiadványunk [ITT](#) érhető el). A MASZK munkájával összefonódó további projekteknél (3) egy komoly játékon alapuló digitális szűrőrendszer prototípusát hoztuk létre, és a koncepció empirikus validálását végeztük el (SHAKES Projekt; ELTE FIKP támogatással), valamint (4) partnerünkkel, az Autisták Országos Szövetségével digitális támogató rendszert fejlesztettünk autizmussal élő gyermekek és felnőttek mindennapi autonómiájának és társadalmi részvételének támogatására (DATA Projekt; EFOP-1.1.5-17-2017-00007)

2022 és 2025 között kutatócsoportunk fő célja (szorosan kapcsolódva korábbi kutatási-fejlesztési tevékenységünkhöz): korszerű, tudományos evidenciákon alapuló, *pedagógiai módszertanok* kialakítása sajátos nevelési igényű tanulók autonómiájának és integrációjának iskolai támogatására a *DATA digitális támogató rendszer* segítségével. Célcsoportjaink az autizmussal élő tanulók mellett az intellektuális képességzavarral élő, *többségi közoktatási környezetben* tanuló gyermekek és serdülők. Célunk megvalósítása magába foglalja a módszertanok szakirodalmi kutatással történő megalapozását és kidolgozását, valamint pedagógus továbbképzési módszertan kialakítását a módszertan közoktatási környezetben történő alkalmazására. A kialakított pedagógiai módszertant és pedagógus-továbbképzési módszertan integrált *hatás- és alkalmazhatóság-vizsgálatát* valós oktatási környezetekben, kevert (mixed-mode) megközelítésű terepvizsgálatban kívánjuk megvalósítani az az autizmussal élő tanulók csoportjában. Mindezek mellett kiemelt cél korábbi kutatásaink eredményeinek további *tudományos disszeminációja* is.

A MASZK munkája 2021. szeptember és 2022. augusztus között (1. kutatási év)

Előkészítő, szakirodalmi kutatómunka

4 fő kérdéscsoport mentén térképeztük fel az angol nyelvű szakirodalmakat: (1) digitális autonómiatámogatás lehetőségei az autizmus spektrumon; (2) autizmussal élő tanulók inkluzív oktatása, fókuszban a pedagógusok szerepével; (3) többségi iskolában dolgozó pedagógusok felkészítése az önállóság támogatására autizmusban, mobil digitális technológiával (4) kutatómódszertani megközelítések pedagógiai módszertanok gyakorlati implementációjának tesztelésében.

Pedagógiai módszertan és hozzá kapcsolódó tréning fejlesztése

A pedagógiai módszertani kézikönyv szerkezeti váza elkészült, szakirodalmi áttekintésünk alapján a fejezetekhez illesztettük és felhasználtuk a releváns szakirodalmi előzményeket, valamint minden tartalmi egységhez kidolgoztunk egy bővített összefoglalót.

A pedagógus továbbképzési program tematikája – a pedagógiai módszertan részletes vázlatára támaszkodva – elkészült. [A pedagógiai módszertani kézikönyv és a részletesen kidolgozott pedagógustovábbképzés a 2. kutatási évben készül el.]

A pedagógiai módszertan és képzés hatásainak és alkalmazhatóságának vizsgálata

A kutatási dizájnt szakirodalmi előzményekre, saját korábbi kutatási előzményeinkre, valamint több workshop eredményeire építve terveztük meg, a *single case design*-ban jártas nemzetközi partnerünk, Ryan Kellems (lásd alább) közreműködésével. A toborzás menetét, valamint a többségi iskolákban történő terepkutatás módszertani vázát felépítettük, a pedagógusinterjúk és kérdőívek kialakítását elkezdtük. [A hatásvizsgálat teljes módszertani arzenálja a 2. kutatási évben áll össze, az empirikus munka a 3. kutatási évben zajlik.]

Nemzetközi kapcsolódások

Valsamma Eapen professzorral (University of New South Wales, Ausztrália) együttműködésünk folyamatos, s publikációs tevékenységünk kapcsán egyre intenzívebb. Közös, megjelenés alatt álló publikációink kapcsán további nemzetközi partnerekkel is együtt dolgoztunk/dolgozunk (lásd alább).

Kathleen Aspiranti-val (Department of Educational, School, and Counseling Psychology, University of Kentucky) kutatómódszertani kérdésekről egyeztetünk workshopunkon.

Folyamatos és intenzív együttműködést alakítottunk ki Ryan Kellems-szel (Brigham Young University, Provo, Utah, USA). Kutatómódszertani kérdéseket vitattunk meg több workshopon, illetve közös publikációk előkészítésébe kezdtünk.

Publikációk

Első kutatási évünkben a 2016 és 2021 között végzett kutatómunkánk eredményeinek további publikálása volt az elsődleges célunk.

Megjelent publikációk:

Borsos, Z., Jakab, Z., Stefanik, K., Bogdán, B., & Gyori, M. (2022). Test–Retest Reliability in Automated Emotional Facial Expression Analysis: Exploring FaceReader 8.0 on Data from Typically Developing Children and Children with Autism. *Applied Sciences*, 12(15), 7759. MDPI AG. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.3390/app12157759>

Kármán, B., Szekeres, Á., & Papp, G. (2022). Interventions for acceptance and inclusion of people with intellectual disability: A systematic review. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 35(3), 641–654. <https://doi.org/10.1111/jar.12968>

Koltai, B., Stefanik, K., Győri, M. (2021). Integráció vagy különnevelés? Szülői döntést befolyásoló tényezők autizmussal élő gyermekek oktatási formájának kiválasztásában. *Gyógypedagógiai Szemle*, 49(4), pp. 245-260. <https://doi.org/10.52092/gyosze.2021.4.1>

Benyújtott, megjelenés alatt álló publikáció:

Eredeti közlemény

Valsamma Eapen, Lisa Karlov, James John, Carmen Beneytez, Poppy Z Grimes, Ying Qi Kang, Ileana Mardare, Dana Galieta Minca, Laura Voicu, Khasnur Abd Khasnur, Ramkumar Aishworiya, Marta Volgyesi-Molnar, Miklos Gyori and Krisztina Stefanik (Article type: Original Research; Submitted on: 18 Aug 2022; Manuscript ID: 1022094) Quality of life in parents of autistic people: A transcultural perspective. *Frontiers in Psychology, Section Developmental Psychology*

Könyvfejezet

Valsamma Eapen, Lisa Karlov, James John, Maria Del Carmen Beneytez Barroso, Poppy Grimes, Ying Qi Kang, Ileana Mardare, Khasnur Abd Malek, Ramkumar Aishworiya, Marta Volgyesi-Molnar: Autism: Parental quality of life through a transcultural lens Unusual Cultural Manifestations in Neuropsychiatry: Learning from Case Studies – Autism (Oxford Handbook)

Elfogadott nemzetközi konferenciamegjelenés

Quality of life in parents of children with autism spectrum disorder: through a transcultural lens 25th World Congress of IACAPAP: Child and Adolescent Mental Health: Shaping the Future 05 - 09 December 2022 in Dubai, United Arab Emirates <https://www.iacapap2022.com/>

[További 4 nemzetközi publikáció van előkészületben 75-90%-os készütségben, benyújtásuk a 2. kutatási év első felében várható.]

Tudományos előmenetel, tehetséggondozás

Kutatócsoportunknak jelenleg 4 aktív doktorandusz tagja van, akik a MASZK-hoz kapcsolódva végzik doktori kutatásukat. Egy további kutatócsoport tag benyújtotta PhD értekezését (védés: 2022. október). Egy mesterszakos, tehetséggondozási ösztöndíjban részesült hallgatónk is intenzíven részt vesz a munkában, illetve TDK- és szakdolgozatot készít, s PhD képzésére a MASZK-hoz kapcsolódó kutatási tervvel jelentkezik majd. Folyamatos a BA szinten tanuló hallgatók bevonása, szakdolgozatok készítése (évente 10-15 fő).

Társadalmi hatás, hasznosulás

Fontos cél, hogy a kutatásokkal alátámasztott pedagógiai módszertani fejlesztések megtalálják célcsoportjukat. Ennek érdekében az elmúlt évben megújítottuk honlapunkat (MASZK; <https://maszk.elte.hu/>), többszáz érdeklődőt (autizmussal élő embert, szülőt, szakembert) értünk el hazai konferenciákon és képzéseken a DATA rendszerrel és a CsIP programmal kapcsolatos információkkal. A MASZK eredményei folyamatosan beépülnek BA és MA szintű, egyetemi kurzusainkba is.

Budapest, 2022. szeptember 30.

Dr. Szekeres Ágota
Kutatócsoport vezető
2022. szeptember 1-től

Dr. habil Győri Miklós
Kutatócsoport vezető
2022. augusztus 31-ig